

EEN BEREIDWILLIGE EN GETROUWE HEILAND

door

MEINARDUS ANTONIDES

MEINARDUS ANTONIDES

Meinardus Antonides werd omstreeks 1700 geboren te Westerwijtwert, waar zijn vader, Theodorus Antonides (1647-1715), predikant was. Deze vader was driemaal gehuwd, de derde keer met Elisabeth Magdalena de Walrich, weduwe van dr. Mellingh. Uit dit huwelijk werd Meinart geboren. Hoewel Theodorus Antonides een vurige aanhanger was van Coccejus, bleef hij in zijn oordeel zelfstandig. Hij was een uitnemende kenner van de bijbelse grondta-
len.

Na zijn dood ging zijn weduwe met het gezin in Uithuizen wonen. Meinart kreeg daar onder-
richt in het Latijn van een onderwijzer. Daarna is hij de lessen gaan volgen aan de Latijnse
school in Groningen, waarna hij aldaar ging studeren aan de hogeschool. Na het examen op
28 september 1726 voor de classis van Middelstum werd hij op 17 oktober 1728 bevestigd tot
predikant van de gemeente Onderwierum en Westerdijkshorn, gelegen bij Bedum. De dorpjes
bestaan nu niet meer. Hij huwde met Catharina Busz, dochter van Gerhardus Busz, predikant
te Uitwierde, later te Stitswert. Tot aan zijn sterven op 24 augustus 1776 bleef hij predikant
van Onderwierum en Westerdijkshorn. Meer dan veertig jaar heeft hij in zijn gemeente ge-
worsteld met onverschilligheid. Meinardus Antonides was een vroom en bevindelijk prediker,
zoals ook blijkt uit de kerkenraadnotulen, die hij verrijkte met gebeden.

Het enige werk dat van hem werd uitgegeven is een bundel van 36 lijdenspreken, getiteld:
“Schriftmatige Verklaaringe over het borgtogtig en Zaligmakend lijden, kruisdood en begraaf-
fenisse van den Heere Jezus”, Groningen 1753, herdrukt omstreeks 1870 bij J. van Golver-
dinge te 's-Gravenhage. In 1939 verscheen hieruit een selectie van twaalf preken bij de uitge-
ver J.P. van den Tol.

De preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het tegenwoor-
dige Nederlands en afkomstig uit laatstgenoemde bundel.

Eerder al verschenen er lijdenspreken van Meinardus Antonides in de Reveilserie, namelijk
nr. 222 (februari 1986), nr. 233 (maart-april 1987), nr. 253 (maart-april 1989), nr. 272 (fe-
bruari 1991) en nr. 452 (maart 2009).

Bron: Nieuw Nederlandsch biografisch woordenboek, deel 6, pag. 44-45.

-.-.-.-.-

EEN BEREIDWILLIGE EN GETROUWE HEILAND

door

MEINARDUS ANTONIDES

”Hierna Jezus, wetende, dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide: Mij dorst. Daar stond dan een vat vol edik, en zij vulden een spons met edik, en omlegden ze met hysop, en brachten ze aan Zijn mond. Toen Jezus dan de edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht! En het hoofd buigende, gaf de geest”.

Johannes 19:28-30

“En Jezus, roepende met grote stem, zeide: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En toen Hij dat gezegd had, gaf Hij de geest”.

Lukas 23:46

(Zie ook Mattheüs 27:48-50 en Markus 15:36-37)

In onze vorige preek hoorden wij de Heiland zo klaaglijk uitroepen: ‘Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?’ Hij hing toen aan het kruis, terwijl er een zware zonsverduistering plaatsvond die drie uur lang duurde, en terwijl zijn ziel worstelde met de uiterste duisternis van Gods verberging en toorn, met de machten van de hel en de prikkel van de dood. Wij hoorden ook hoe schamper Hij vanwege die klacht door slechte mensen werd bespot, terwijl die wonderlijke duisternis toch zo duidelijk getuigde van Zijn onschuld, grootheid en goddelijkheid. Nu zullen wij horen dat de Zaligmaker aan het kruis ook nog bitter klaagde vanwege Zijn dorst; en we zullen zien hoe Hij gelaafd of liever gekweld werd door bittere edik die men Hem aanreikte. Maar ook zullen wij in deze preek zien, op welke godvruchtige wijze de Heere Jezus Zich schikte om de dood in te gaan, hoe Hij vrijwillig Zijn leven aflegde en als Borg de laatste penning betaalde voor Zijn uitverkorenen. En tegelijk verzekerde Hij hen van de volkomenheid van de losprijs voor hun zielen, toen Hij met stervende lippen bevestigde: ‘Het is volbracht.’

Wij krijgen in onze overdenking enige feiten te horen die aan Jezus’ dood nog zijn voorafgegaan, zoals blijkt uit Johannes 19:28-30 en Lukas 23:46. We overdenken ook de dood van onze Heiland zelf vanuit Johannes 19:30 en Lukas 23:46. Wat direct aan Jezus’ dood voorafging, waren de drie laatste woorden of spreuken, die de Zaligmaker vlak vóór Zijn dood gesproken heeft.

1.

Het eerste woord was Zijn klacht over dorst, waarbij wij tevens het gevolg moeten overwegen, namelijk hoe Hij gelaafd werd.

Wat Jezus’ klacht aangaat, wordt de tijd waarop deze geuit werd bepaald door wat de tekst zegt: Hierna. Enerzijds ziet dit op de klacht die hieraan direct voorafging: ‘Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?’ Dit was een uiting van Jezus’ meest zware zielenlijden, waarover Hij het eerst en het meest klaagt en Zijn ziel uitstort voor God. Maar ook zucht Hij hierover en laat Zijn klacht aan de mensen horen, omdat Hij lichamelijk zo ontzettend lijdt en van dorst versmacht. Want de Borg leed naar ziel en lichaam om Zijn volk naar ziel en lichaam beide te verlossen. Dat woord ‘hierna’ mag men anderzijds ook betrekken op al het voorafgaande lijden, dus op alles wat hierover al verteld is. In het bijzonder denken we dan hieraan dat Jezus aan het kruis voor Zijn vijanden gebeden en voor Zijn moeder gezorgd had;

ook had Hij antwoord gegeven aan de moordenaar en geklaagd tot Zijn Vader, toen Hij klagend uitriep: ‘Mij dorst.’

Over de beweegreden voor die klacht op dat tijdstip wordt dit gezegd: ‘Jezus, wetende dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden’. Alles was nu volbracht, namelijk alles wat Hij tot op deze tijd en dit ogenblik toe volgens de raad van God en de profetieën moest doen en lijden als Borg van Zijn uitverkorenen. Alles wat tot de staat van Zijn diepe vernedering behoorde, was nu volbracht, uitgezonderd wat in Psalm 69:22 was voorzegd en uitgezonderd Zijn dood, die nu beide ook direct hierop zullen volgen. Het ging dus om al die zaken, die Jezus vóór Zijn dood in dit leven moest volbrengen. In die zin heeft Hij daarvan Zelf gezegd: Ik heb U verheerlijkt op de aarde, Ik heb voleindigd het werk dat Gij Mij gegeven hebt om te doen, Joh. 17:4. Jezus wist nu, dat alles tot dusver volbracht was. Dit wist Hij door Zijn goddelijke alwetendheid, waarvoor niets verborgen kan zijn.

Ook als Middelaar wist Hij wat Hij op Zich genomen had om te lijden en te volbrengen. Hij had immers met de Vader daartoe een verbond gesloten in de raad des vredes, in het verbond der verlossing. Maar ook als mens wist Hij dit alles uit de profetische voorzeggingen, die aan Hem vooraf waren gegaan en die over Hem gesproken hadden als de Messias, en geweest hadden op al Zijn lijden en op alles wat Hem zou overkomen. Hij had ook alles wat Hem overkomen was met deze profetische voorzeggingen vergeleken. Hij had een volmaakte kennis en een levendige herinnering van alles wat Hij gedaan en geleden had en wist dat daarin tot hiertoe de voorzeggingen ten volle vervuld waren, behalve die ene voorzegging uit Psalm 69, die Hij – daartoe ten volle bereid – nu ook wilde vervullen of gelegenheid wilde geven tot het volbrengen daarvan. De kennis van de Heiland was ondanks al Zijn angsten en smarten immers allerm minst verdonkerd. Er was een levende indruk in Zijn hart dat de eeuwige raad van God en de profetische voorzeggingen dit alles eisten. Die indruk diende ertoe om de Borg van onze zielen tot de laatste adem toe in Zijn lijden bereidwillig, getrouw, standvastig en moedig te doen zijn. Hij wist immers dat hieraan de verheerlijking van Gods Naam en de verlossing van zondaren hing, en dat Hijzelf door lijden in Zijn heerlijkheid moest ingaan, Lukas 24:26.

Opdat de Schrift ook vervuld zou worden over wat voorzegd was over de dorst van de Messias, Zijn klacht daarover en het onbarmhartige lessen daarvan, zei Jezus: ‘Mij dorst’. Er was in de Schrift voorzegd hoe de Messias aan het kruis hangend bitter zou klagen vanwege Zijn dorst. ‘Mijn tong kleeft aan Mijn gehemelte’, staat er in Psalm 22:16. Ook de onbarmhartige wijze waarop men Hem lafenis zou toereiken, was voorzegd: ‘In mijn dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven’, Psalm 69:22. Het eerste vervult de Heere Jezus hier door Zijn eigen klacht: ‘Mij dorst’; en het laatste door zo de soldaten aanleiding te geven Hem edik aan te reiken om te drinken. Hierover straks nog wat meer. Jezus wist dat er geen tittel of jota op de aarde mocht vallen van alles wat God in Zijn Woord geopenbaard had of laten voorzeggen, in het bijzonder over de Messias en Zijn verlossingswerk. Daarom is het dat Hij klagend uitroept dat Hij dorst heeft en Zich gewillig aan die wrede manier van lafenis onderwerpt, die erop volgen zou zoals Hij wist uit Psalm 69. Zo gebeurde het omdat de Schrift immers tot de laatste letter vervuld moest worden; en zo handelde Hij om Zijn volk zo nadrukkelijk mogelijk te overtuigen van Zijn onuitsprekelijke bereidwilligheid om te lijden en van Zijn wonderlijke liefde voor hen.

Zie, zo was de Heere Christus voor Zijn volk ook hieraan te kennen als de ware Messias, omdat in Hem de voorzeggingen van Psalm 22 en Psalm 69 aan het kruis vervuld zijn. Zo was het de spijs van Jezus de wil te doen van Hem Die Hem gezonden had, en Zijn werk te volbrengen, Johannes 4:34. Hierom stelde Hij de Heilige Schrift voor Zichzelf tot een regel en voorschrift, en wilde Hij Zich met volharding tot het einde toe gedragen overeenkomstig alles wat daarin beschreven was. Dus opdat de Schrift vervuld zou worden, klaagde Hij over een

smachtende dorst. Daarom mocht de Messias zeker getuigen: 'Zie, ik kom, in de rol des boeks is van mij geschreven. Ik heb lust, o mijn God! om Uw welbehagen te doen; en uw wet is in het midden van mijn ingewand', Ps. 40:8-9. In deze wil, zo zegt de apostel nadrukkelijk, zijn de gelovigen geheiligd, Hebreeën 10:10.

Wij mogen vaststellen dat de Heiland klagend 'Mij dorst' uitriep, mede met het doel dat de Schrift vervuld zou worden. Maar hieruit mag niemand de conclusie trekken dat Jezus niet werkelijk gedorst heeft. Nee, Hij werd zeker gekweld door een brandende en smachtende dorst die, zoals gemakkelijk valt te begrijpen, veroorzaakt werd door een groot gebrek aan nachtrust; door droefheid, angst en verschrikking; door geseling en lichaamsspijnen; door het dragen van het kruishout en het grote bloedverlies; door Zijn bidden dat met sterk roepen en met tranen gepaard ging. Door dit alles vloeiden de krachten van Zijn lichaam weg en werd Hij uitgemergeld. Zijn gehemelte verdroogde en Zijn tong smachtte in een bijna verstikkende dorst naar een druppel water. 'Mijn kracht is verdroogd als een potscherf, en mijn tong kleeft aan mijn gehemelte', klaagt de Messias in Psalm 22:16. Dat doet Hij ook in Psalm 69:4: 'Ik ben vermoeid door mijn roepen, mijn keel is ontstoken, mijn ogen zijn bezweken.' O, de Zaligmaker dorstte in Zijn ziel naar de invloed van Gods genade en riep daarover klagend uit: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' Maar zo was Hij ook wat Zijn lichaam betreft zonder krachten en dorstte Hij naar water. Dit deed Hem met een droeve stem uitroepen: 'Mij dorst'. Het was een verdubbeling van Jezus' lijden, zowel uitwendig als inwendig. Hoe groot was Zijn wonderbare liefde voor Zijn volk, voor wie Hij dit alles leed. Maar hierover spreken we nog nader als we deze stof vervolgen.

Wat nu het gevolg van Jezus' klacht betreft, dat was opnieuw een verzwaring van Zijn lijden en Zijn smart. Hij was van God verlaten wat Zijn geestelijke dorst betreft, maar Hij zal ook wat Zijn lichamelijke dorst betreft van de mensen geen verkwikkende drank ontvangen. Hij wordt juist nog veel meer bespot en Zijn ellende wordt verzaard. 'Daar stond dan een vat met edik, en zij vulden een spons met edik, en omlegden ze met hysop, en brachten ze aan Zijn mond', en wat daar op volgt. We gaan hier niet breed uitweiden over taalkundige en oudheidkundige kwesties, en evenmin over de verschillende meningen van geleerde uitleggers ten aanzien van sommige omstandigheden van deze zogenaamde verkwikking. We zeggen er ter verheldering alleen het volgende over.

Ten aanzien van het vat met edik dat er stond, is de mening van een zekere geleerde auteur heel aannemelijk, die stelt dat deze kruik of iets dergelijks met edik gevuld op Golgotha stond om daarmee de soldaten van dienst te zijn. Edik met water gemengd was immers vrijwel altijd de gewone drank voor de Romeinse krijgsknechten, door hen *posca* genoemd. Als we dit mogen aannemen, ligt het voor de hand om te denken dat de soldaten die hier hun plaats moesten innemen om de gekruisigden te bewaken, die drank meegebracht hadden om er hun dorst mee te lessen.

Omdat ze deze drank bij de hand hadden, hebben zij de gekruisigde Jezus hiervan te drinken gegeven toen Hij over dorst klaagde. Over de manier waarop ze dat deden, zegt Johannes: 'Zij vulden een spons met edik, en omlegden ze met hysop, en brachten ze aan Zijn mond.' Mattheüs zegt in hoofdstuk 27:48: 'En terstond een van hen, toelopende, nam een spons, en die met edik gevuld hebbende, stak ze op een rietstok, en gaf Hem te drinken.' Zo ook Markus in hoofdstuk 15:36. Dat Johannes zegt dat *zij* een spons vulden, is ongetwijfeld in het algemeen gesproken. Er waren vijandige omstanders bij Jezus' kruis, en iemand uit hun midden heeft deze handeling uitgevoerd, met algemene toestemming van de anderen. Zo zeggen Mattheüs en Markus het: 'Een van hen, toelopende,' en wat er verder volgt. Het is daarbij wat onduidelijk of dit gedaan is door iemand uit de Joden of uit de Romeinse soldaten. Het ligt echter het meest voor de hand dat het één van de soldaten geweest is, omdat aan hen zowel de executie

door kruisiging als het wacht houden bij de gekruisigden was opgedragen. Bovendien zegt Lukas in hoofdstuk 23:36 uitdrukkelijk: ‘En ook de krijgsknechten, tot Hem komende, bespotten Hem, en brachten Hem edik.’

Verder zeggen Mattheüs en Markus dat degene die naar Hem toeliep, een spons nam. Na deze gevuld te hebben met edik, stak hij die op een rietstok stak en gaf Jezus te drinken. Maar Johannes zegt dat deze spons omwikkeld werd met hysop en zo aan Jezus’ mond werd gebracht. Dit schijnbare verschil wordt door de geleerden en oudheidkundigen op meerdere manieren opgelost. Het kan zijn dat het woord door Mattheüs en Markus gebruikt niet altijd een rietstok was, maar in het algemeen een stokje of takje, waarvan Johannes dan nader aangeeft dat het een steel van hysop is geweest. Van deze heester schoten in de oosterse landen soms wel takken of stelen uit van twee voet lang. Die waren dus lang genoeg om daarmee een met edik gevulde spons aan Jezus’ mond te brengen. Bovendien waren de kruisen gewoonlijk niet erg hoog, en de voeten van de gekruisigde waren dus maar een voet of drie boven de grond verheven. De voorstanders van deze opvatting menen dat de grondwoorden bij Johannes heel goed zó vertaald kunnen worden: ‘en zetten die op hysop’. Anderen denken dat de spons met een hysopsteel doorboord werd en zo in de holte van een rietstok werd vastgezet. Zo zou er dus sprake van zijn dat hier zowel een rietstok als hysop beide zijn gebruikt. Weer anderen vatten het zo op dat aan het bovenende van de rietstok een bundeltje hysop was vastgebonden waarin die met edik gevulde spons gevat was. Hoe het ook zij, men heeft een spons waar vocht in binnendringt met edik gevuld, die op een stok of roe gestoken, en deze drank tot lafenis aan Jezus’ mond gebracht en Hem te drinken gegeven. Want omdat Zijn handen aan het kruis gebonden en doornageld waren, kon Hijzelf niets aanpakken, geen beker of iets dergelijks. Hij heeft dus niet anders dan al zuigend met de lippen die drank kunnen proeven en gebruiken.

Ondertussen blijkt uit het hele verloop van deze geschiedenis in de Evangeliën – en met name in het Evangelie van Lukas, hoofdstuk 23:36 – dat de vijanden van de lijdende Jezus Hem in Zijn brandende dorst beslist niet uit barmhartigheid, maar juist uit wreedheid en al spottend die bittere edik te drinken gegeven hebben. De Messias klaagt erover als een zwaar lijden: ‘In Mijn dorst hebben zij Mij edik te drinken gegeven, Psalm 69:22. Overigens laten wij in het midden of zij de Heere Jezus die zure azijn gaven om Zijn dood te verhaasten, zoals sommigen van mening zijn. Dat gebeurde namelijk wel meer bij gekruisigden, omdat het drinken van deze edik door zwaargewonden naar het oordeel van medici dodelijk is.

Anderen denken weer dat dit gedaan werd om door de smaak en reuk van deze edik een flauwte of bezwijming bij Jezus te voorkomen, of Hem daaruit te doen terugkomen om Zijn leven en Zijn pijn zo lang mogelijk te rekken. Het zou kunnen dat men dit vooral deed om Hem spottenderwijs tijd te gunnen, om te zien of Elia misschien zou komen om Hem te helpen en van het kruis af te nemen. Deze zaken schijnen bij Mattheüs en Markus namelijk samen te hangen. Het zou ook kunnen dat dit alles enkel en alleen gebeurde vanuit een helse spotlust en baldadigheid van de soldaten, om zich op een heilloze manier te vermaken en de tijd te doden.

Hetzelfde kan van de hysop gezegd worden. Het kan zijn dat zij de hysop gebruikten om Jezus te versterken of juist door de bitterheid ervan de edik des te onaangener te maken en Hem te kwellen. Misschien zou men hier ook kunnen denken dat Gods voorzienigheid ons door de hysop heeft willen wijzen op de heiliging van de uitverkorenen. Deze heiliging kwam immers door het lijden van Jezus tot stand, en onder het Oude Testament werd de hysop bij de offers gebruikt, waarop David zinspeelt in Psalm 51:9: ‘Ontzondig mij met hysop, en ik zal rein zijn.’ Hoe dit ook zij en hoe goddeloos de bedoeling en de handelwijze van de bozen hierin ook zijn geweest, Gods hand en raad bestuurden het zo, opdat de Borg aan de gerechtigheid van God genoeg zou doen en de waarheid van de goddelijke voorzeggingen zou vervullen.

Maar hoe reageert de dorstende Jezus op deze aangeboden lavenis? De tekst zegt: 'Toen Jezus dan de edik genomen had'. Namelijk door deze uit de spons te zuigen om Zijn vreselijke dorst te lessen. Hiervóór had Hij, toen Hij op Golgotha gebracht werd, geweigerd de met mirre gemengde wijn te nemen die men Hem aanbood. Hij deed dat om verschillende belangrijke redenen, en met name om niet onderhevig te zijn aan bedwelming van de hersenen en ongevoeligheid. Hij moest en wilde de straf der zonde immers in haar grootste, diepste en ernstigste zwaarte lijden en daarbij geen verlichting ontvangen van mensen. Maar nu neemt Hij deze edik aan, omdat Hij wist dat het tijdstip is aangebroken, dat de profetie van Psalm 69 in Hem vervuld moest worden. En zoals wij terstond zullen horen, kon Hij zo nadrukkelijk getuigen: 'Het is volbracht'. Zie, zo heeft Jezus bij het nemen en proeven van de bittere edik Zich er allerminst aan onttrokken om de bittere beker van Gods toorn geheel leeg te drinken, Mattheüs 6:38-39.

2.

Er vloeide nog een tweede eveneens opmerkelijk en bijzonder woord van de stervende lippen van de Heiland. Hij zei namelijk: 'Het is volbracht'. Dat gold niet alleen voor hetgeen over het drinken van deze edik voorzegd was, maar ook voor alles wat de Messias in zijn vernedering als Borg te doen en te lijden had. Hoewel Jezus nog niet gestorven was, mocht Hij met recht uitroepen: 'Het is volbracht', omdat dit sterven zeer zeker direct hierna zou volgen. Zo had Jezus van Zijn bloed, dat spoedig vergoten zou worden, ook al gezegd: 'Dat is Mijn bloed, het bloed van het Nieuwe Testament, dat voor velen vergoten wordt, tot vergeving der zonden', Mattheüs 26:28. Daarom roept Hij ook nu uit: 'Het is volbracht', nu Hij op het punt staat om te sterven. Dat betekent: het is volmaakt.

Nu waren de dingen ten einde die over de staat van Zijn vernedering geschreven waren. Nu was het – naar Jezus' eigen voorzegging – de derde dag waarop Hij voleindigd werd, Lukas 13:32. Nu werd deze overste Leidsman der zaligheid door lijden geheiligd en volmaakt (Hebreeën 2:10), tot een oorzaak van eeuwige zaligheid voor allen die Hem gehoorzaam zijn, Hebreeën 5:9. Nu had de Heere Jezus het werk voleindigd dat de Vader Hem gegeven had om te doen (Johannes 17:4), tot verheerlijking van Gods Naam en gerechtigheid en ter vervulling van de waarheid en de beloften van God, die nu alle in Christus 'ja en amen' werden, Gode tot heerlijkheid, 2 Korinthe 1:20. De volkomen verlossing van Zijn arme en ellendige volk zou nu terstond door Jezus' dood volbracht zijn. Nu het alles volbracht was, zag men in plaats van de schaduw van het paaslam en al de offers en ceremoniën van de wet het lichaam en het beeld van de zaken zelf, Hebreeën 10:1. Het verbond van het Oude Testament dat zwak en ontoereikend was en daarom vergankelijk, en dat ook niemand kon vrijspreken in het geweten, werd nu oud gemaakt en verouderd, en was de verdwijning nabij (Hebreeën 7:18-19; 8:13 en 9:9). Hier was Jezus Borg van een veel beter verbond, en een Priester Die in der eeuwigheid blijft, omdat Hij een onvergankelijk Priesterschap heeft, Hebreeën 7:22, 24. Hij heeft met één offerande in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden, Hebreeën 10:14. Nu was ook het lijden voor Jezus ten einde. Hij ging alleen nog stervende Zijn geest bevelen in de handen van Zijn Vader. Zo riep de Heiland dus ten aanhoren van al het volk aan het kruis triomferend uit: 'Het is volbracht'.

Hij staat nu als iemand aan het einde van zijn loopbaan en worstelperk. Hij gaat juichen bij Zichzelf vanwege de overwinning en de kroon die Hem zeker zouden wachten. Daarom be-tuigt Hij zegepralend: 'Het is volbracht'. Volbracht was nu Gods eeuwige vrede-raad. Volbracht waren nu alle profetieën, voorbeelden, schaduwen en ceremoniën van het Oude Testa-ment die betrekking hadden op de Messias en Zijn lijden. Volbracht waren al de beloften van God over de grote Verlosser Die tot Sion komen zou, Jesaja 59:20. Volbracht was alles wat geëist werd om de zondaar volkomen te verlossen. De wet had Hij in alles gehoorzaamd en werd door Hem vervuld. De straf op de zonde had Hij volmaakt geleden, zodat er voor de

zondaar niet het minste overbleef om te volbrengen, en ook voor Jezus Zelf niet om Zijn offerande te moeten herhalen. Volbracht was nu eindelijk ook al de wreedheid van de bloedgierige vijanden tegenover de Zaligmaker, van Joden en heidenen, die tegen Hem woedden, volgens Psalm 2:1-2.

Hierop ten volle gerust en juichend in hoop schikte de Heiland Zich nu tot de dood. Want op de uitroep 'Het is volbracht' volgde: 'En het hoofd buigende, gaf de geest'. Maar eerst moeten wij nog nadenken over de godvrezende bereidverklaring van Jezus tot de dood door die allerlaatste heilige uitroep die uit Zijn stervende mond gehoord werd. Lukas 23:46 geeft die als volgt aan ons door: 'En Jezus, roepende met grote stem, zeide: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest.' Mattheüs zegt in hoofdstuk 27:50 dat Hij weer met een grote stem riep. Hij had even tevoren met luide stem geroepen: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' Nu verhief Hij opnieuw Zijn stem. Hij gaf een grote stem van Zich, zegt Markus in hoofdstuk 15:37. Deze geeft daarmee aan dat dit heel vreemd en merkwaardig is, omdat Jezus Die zó afgemarteld was en zó dicht bij de dood, nog met zo'n krachtige stem kon roepen. Het was wel een bewijs van Zijn onuitsprekelijke benauwdheid, die Hem dit luid geroep uit de mond perste. Maar het was ook een bewijs van Zijn meer dan menselijke kracht, de arm van Zijn Godheid, die Hem ondersteunde. Daarnaast waren er Zijn vrijwilligheid en vrijmacht om Zijn leven af te leggen wanneer Hij wilde, al had Hij de macht langer te leven.

In dit allerlaatste gebed van Hem bleek Zijn ijver en Zijn heilig vertrouwen, waarin Hij Zijn ziel aan de Vader overgaf. Hij deed dit tot een voorbeeld voor de gelovigen om wanneer hun uur gekomen zal zijn, eveneens in vertrouwen en gewillig het lichaam des doods te verlaten en hun ziel aan God over te geven. Hij riep dit ten slotte ook zo luid, opdat Zijn vijanden, die Hem danig hadden bespot over Zijn klacht van verlatenheid, zouden horen dat Hij in Zijn uiterste doodsnoed toch nog op God betrouwde.

Maar wat riep de stervende Zaligmaker en wat waren Zijn allerlaatste woorden? Hij zei: 'Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest'. Over deze aanspraak 'Vader' hebben we vroeger al meer dan eens gesproken. Jezus stierf in vol vertrouwen op de waarheid dat God Zijn eigen Vader is. In Zijn heilige mensheid is Hij midden in de dood vol vertrouwen en hoop op Zijn God en legt Hij gerust Zijn ziel neer in de handen van Zijn Vader, als Hij zegt: 'In Uw handen beveel Ik Mijn geest'. Hij stierf naar de Schrift, en ook met de Schrift in de mond, want deze woorden zijn ontleend aan Psalm 31:6. Zo behoort het ten opzichte van hun geloof, vertrouwen en godsvrucht ook met de vromen op hun sterfbed te zijn. Maar hierover méér in de toepassing.

Inmiddels blijkt uit de betuiging van de Heiland 'Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest' de onafscheidelijke vereniging van de twee naturen in Christus: Zijn Godheid en mensheid tot één Persoon verenigd. Want ook toen Hij stierf, was en bleef Hij de Godmens, Wiens eigen Vader God is, Johannes 5:18. Ziehier bij Christus de vaste grond van roem en van hoop op God. Hij beveelt Zijn geest, Zijn redelijke, onsterfelijke, dierbare en heilige ziel in de handen van Zijn Vader. Dat is: Hij geeft Zich over aan Zijn almachtige bescherming, goedertieren bewaring en meest trouwe liefde. Als een toevertrouwd pand dat men te zijner tijd kan terugnemen, zó geeft Hij Zijn ziel in handen van de Vader om ze op de derde dag, als Hij zou opstaan uit de doden, vandaar weer op te eisen. Hij beveelt dus Zijn ziel aan God, niet alleen omdat God de getrouwe Schepper, Heere en Rechter is en een goedertieren God voor de heilige Mens Jezus, maar ook de Verbondsgod van de Godmens en Borg, Die om de arbeid van Zijn ziel Hem zou verzadigen (Jesaja 53:11), en wel met vreugde bij Zijn aangezicht en met liefelikheden in Zijn rechterhand, Psalm 16:11. Zo zou Zijn ziel, die Hij in Gods handen had bevolen, straks bij het scheiden uit het lichaam bij God in de hemel zijn, in Gods Paradijs, Lukas 23:43. Daar zou zij zijn in een volzalige rust en onverstoorbare vrede. Daar zou geen duivel of dood, geen angst of vrees, geen smaad of smart, geen kwelling van vijanden of enig lijden die heilige ziel ooit meer beroeren.

3.

Dan volgt nu de geschiedenis van de dood van de Heiland, waarvan Johannes zegt: ‘En het hoofd buigende, gaf Hij de geest.’ In Lukas 23:46 staat: ‘Toen Hij dat gezegd had, gaf Hij de geest’ (zie ook Mattheüs 27:50 en Markus 15:37). Hij boog het hoofd, zoals stervenden dat doen, of beter gezegd de gestorvenen, omdat de hals direct slap wordt en het hoofd op de schouders neervalt. Hier schijnt iets bijzonders te zijn, omdat Hij eerst het hoofd buigt en daarna de geest geeft. Hij geeft Zich als het ware willens en wetens over tot de rust en de slaap des dood. Het was ook opmerkelijk, dat Jezus nog zoveel kracht had om met een grote stem te roepen ‘Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest’, en toch direct daarop sterft. Hij heeft Zijn laatste woorden nog maar nauwelijks gesproken, of Hij geeft direct de geest. Zo sterft Hij onverwachts en plotseling als bewijs van Zijn vrijmacht die Hij over Zijn eigen leven had, en ook om het breken van de benen te voorkomen.

Jezus dan gaf de geest. Bij Lukas staat evenals bij Markus: ‘Hij ademde uit’, of Hij liet de adem uit, te weten de laatste adem van Zijn leven, als een bewijs van de waarheid en van de werkelijke dood van Zijn lichaam. Zo scheidde dus Zijn edele ziel van het heerlijk geteisterde lichaam. Zo maakte Hij plotseling een einde aan al Zijn smarten. Zo voldoet de Borg de laatste kwadrantpenning aan de goddelijke gerechtigheid voor de zonden van Zijn uitverkorenen, volgens de bedreiging in Genesis 2:17: ‘Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterfen’. Bij Mattheüs lezen wij: ‘Hij liet de geest uit’, zowel vrijwillig en in eigen kracht als tot een volkomen en zalige vrijheid. Johannes schrijft: ‘Hij gaf de geest over’, namelijk in de handen van Zijn Vader, naar Zijn gebod en met de uiterste bereidwilligheid.

Dit alles staat vermeld om ons zo krachtig mogelijk te verzekeren van de waarheid van de dood van de Heiland, en eveneens van Zijn gewillige gehoorzaamheid aan de Vader, tot de dood toe, ja tot de dood van het kruis, Filippenzen 2:8. Hij had Zelf immers al met volkomen waarheid getuigd: ‘Niemand neemt het [leven] van Mij, maar Ik leg het van Mijzelf af; Ik heb macht het af te leggen, en heb macht het weer te nemen’, Johannes 10:18. Er is geen enkel willekeurig mens die zo’n macht heeft, dat hij alleen door zijn wil de band tussen ziel en lichaam kan losmaken. Dat is een werk van goddelijke autoriteit en macht. Zo schijnen hier in de dood van Jezus nog stralen van Zijn hoog gezag en goddelijkheid. Zo sterft Jezus nu aan het kruis. Hij draagt de vloek en verlost al Zijn uitverkorenen daarvan, Galaten 3:13.

Toepassing

Heel gemakkelijk kan hier in den brede gesproken worden over het ware Messiasschap van de Heere Jezus. Maar de bewijzen hiervoor zijn veelal in de verklaring zelf al verweven, en daarom moet de waarde lezer zich maar herinneren wat we gezegd hebben over de volkomen kennis van de Heiland en Zijn inzicht in de Raad van God en de profetieën. We hebben gesproken over Zijn smartelijke dorst, Zijn weeklacht daarover, en over de schandelijke lfenis die men Hem gaf. Dit alles was overeenkomstig het woord dat voorzeggd was. We hoorden van Zijn bereidwilligheid tot het uiterste, die uitkwam in alle aspecten van Zijn zwaar lijden, en in het uitstorten van Zijn ziel in de dood, Jesaja 53:12. We vernamen van Zijn heilig vertrouwen op God als Zijn Vader, terwijl Hij midden in de dood verkeerde. We hoorden van Zijn godsvrucht in Zijn sterven, en ook van Zijn vrijmacht en goddelijk gezag om Zijn leven af te leggen wanneer Hij wilde. Zo is er ook gesproken over Zijn heilig triomferen aan het kruis, en over het volbrachte, grote werk der verlossing. Ten slotte vernamen we van Zijn dood zelf, van de wijze waarop en de omstandigheden waaronder, van de zeer duidelijke ken-tekenen van de Messias, die ons door de profeten zijn overgeleverd en die in Hem zo duidelijk vervuld zijn, zoals we kunnen lezen. Men behoeft slechts aan de volgende plaatsen te denken: Deuteronomium 32:15; Jesaja 53:8-10; Daniël 9:26; Psalm 18:5-6 en Ps. 22:16-17.

Over het smadelijke en bittere van dit uiterste en laatste deel van het gezegende lijden van de Heiland, over het grote belang daarvan, en over Zijn dood is ten dele reeds gesproken. Maar

aan het slot van deze preek zullen we er nog uitvoeriger op terugkomen. We zullen dan tevens iets zeggen over het borgtochtelijke karakter van dat lijden.

Wat nu de praktijk van de godzaligheid betreft, gelovigen, wat liggen er toch dure verplichtingen op u vanwege de onbegrijpelijke getrouwheid en liefde van uw Borg Christus Jezus, Die zo gewillig was om voor u en al Zijn uitverkorenen alle lijden en de dood te ondergaan. Hij heeft hier om uwentwil zo'n ontzaglijke dorst geleden naar het lichaam, terwijl Zijn ziel zo innig dorstte naar uw zaligheid. Hij werd hier met een zure edik gelaafd of veel beter gezegd bespot en gekweld. Laat dan de zonde waardoor u deze smarten en de dood voor de Beminde van uw ziel veroorzaakt hebt, voor u bitter zijn en een dodelijk venijn. Schrik dan terug om die in te drinken, opdat u uw Zaligmaker nooit meer met de bittere edik van uw ongerechtigheden zult te drinken geven. O nee, maar laat juist Zijn onuitsprekelijke liefde u bewegen om – afhankelijk van Zijn licht en de kracht van Zijn genade – aan de zonde af te sterven en voor de gerechtigheid te leven, want daartoe heeft Hij uw zonden in Zijn lichaam op het vloekhout gedragen, 1 Petrus 2:24. Dorst toch ook hoe langer hoe meer met uw ziel naar de Heere Jezus en Zijn gerechtigheid, zoals een hert schreeuwt naar de waterstromen, Psalm 42:2-3. Kom met al uw dorst, uw gebrek en uw leegheid tot de wateren van de verdiensten en de volheid van genade van de Heiland. Koop van Hem zonder geld en zonder prijs wijn en melk, Jesaja 55:1. 'Die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet', Openbaring 22:17.

Denk ook veel en ernstig aan Jezus' woorden: 'Ik ben dorstig geweest, en gij hebt Mij te drinken gegeven, Mattheüs 25:35. Laat daarom naar uw vermogen de fonteinen van uw milddadigheid steeds geopend zijn, tot verkwikking van hen die arm, hongerig, dorstig, naakt en berooid zijn, in het bijzonder tot verkwikking van hen die godvrezend zijn en de Heere Jezus liefhebben.

Als u een bittere beker van armoede en verdrukkingen wordt ingeschonken, neem die naar het voorbeeld van uw Zaligmaker dan ook gewillig uit Gods hand. Het is immers dikwijls Gods raad, en de Schrift maakt het de kinderen van God ook duidelijk, dat zij in deze wereld verdrukkingen zullen hebben. Onderwerp u daarom aan God, wanneer ook hierin Zijn wil ten aanzien van u wordt uitgevoerd.

Sta er ook naar dat u – al hebt u kleine kracht – met innerlijke oprechtheid en volkomenheid van hart en wandel op uw ziek- en doodsbed met Hizkia vrijmoedig mag betuigen: 'Och HEERE, gedenk toch, dat ik voor Uw aangezicht in waarheid en met een volkomen hart gewandeld heb', Jesaja 38:3. Want al is het dat alleen Jezus met stervende lippen kon betuigen: 'Het is volbracht'; en: 'Ik heb voleindigd het werk, o Vader, hetwelk Gij Mij gegeven hebt om te doen', toch verplicht het u – hoe onbegrijpelijk ver u nog af bent van de volmaaktheid – de volmaaktheid na te jagen, Filippenzen 3 :12, 14. Wat is het een zalig sterven voor hen die in waarheid met Paulus kunnen betuigen: 'Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden; voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid', 2 Timotheüs 4:7-8.

Laat er ondertussen een diep ootmoedig gevoelen mogen blijven van het zeer, zeer grote gebrek, dat er in uw geloof, liefde en heiligmaking is. Laat dat zo zijn, opdat u steeds meer de vermeerdering en de volmaking daarvan bij de grote Voleinder van het geloof mag zoeken en u zich steeds in Zijn bloed mag wassen en reinigen tot verzoening van uw zonden. Laat voor degene die levendig ervaart niets goeds te kunnen volbrengen, dit grote Woord van uw stervende Borg uw ziel mogen opbeuren: 'Het is volbracht'. Mag dat u doen vertrouwen op de volmaakte en eeuwige gerechtigheid, die Hij voor u heeft aangebracht. Laat Jezus' voorbeeld u bewegen om ook uw geest gewillig in de handen van Zijn en uw hemelse Vader te bevelen, als Hij ze van u eist. Zo deed Stefanus (Handelingen 7:59): 'Heere Jezus, ontvang mijn geest.' Tracht in uw leven te allen tijd en overal uw ziel Gode, als uw getrouwe Schepper, met wel-

doen aan te bevelen, 1 Petrus 4:19.

Ten slotte: uw Zaligmaker is gestorven ter wille van uw zonden; daarom betaamt het u om in Zijn kracht hoe langer hoe meer de zonde af te serven en niet meer voor uzelf te leven, maar voor Hem, Die voor u gestorven en opgewekt is, 2 Korinthe 5:15.

Maar dat toch ook onbekeerde mensen dit ter harte zouden nemen, omdat de Heere Jezus als het ware dorst naar de bekering, de zaligheid en godzaligheid van de zondaar, en Zichzelf zo vriendelijk aanbiedt. Wat verwaarlozen zij toch de tijd van de bekering! Zij gaan in hun zonden zorgeloos voort en verachten de aangeboden genade. Daarmee doen zij niet anders dan dat zij de dorstende Jezus bittere edik inschenken.

Moet ik verder gaan tot meerdere ontdekking? Onbekeerden, u doet deze dingen en drinkt het onrecht in als water en hebt niet de minste dorst of heilbegeerte naar de Heere Jezus en Zijn gerechtigheid. U hebt al helemaal geen zin om Hem te dienen, want u kent of gevoelt uw dodelijke dorst niet. U weet niet van het rampzalige gebrek van uw ziel door uw zonden. U bent niet ontrust en u treurt niet over uw jammerlijke toestand en uiterst groot gevaar. U beseft of gelooft niet dat u buiten Jezus in uw zonden zult moeten versmachten en stikken. In plaats van innerlijk te dorsten naar de gerechtigheid van de Heiland bent u al verzadigd en dronken van uw eigen ingebeelde gerechtigheid. Daarom komt u niet als een dorstende naar de geopende Heilfontein, maar zoekt u het bij gebroken bakken, Jeremia 2:13. U zoekt absoluut niet bij Jezus wat voor uw bekering en heiligmaking nodig is, want u wilt niet dat Hij Koning over u is, Lukas 19: 27.

Verharde en geruste zondaren, daarenboven zijn velen van u ook zo onbarmhartig en zonder medelijden. Terwijl de Heere Christus als van dorst moest versmachten en terwijl de vrome leden van het lichaam van Christus dikwijls dorst, honger en gebrek lijdten, daar vult u zich juist dikwijls en sommigen zelfs dagelijks met eten en drinken en overdaad. U baadt zich bij wijze van spreken in de wellusten van de wereld, waarbij u hem die dronken is bijeenbrengt met de dorstige¹, Deuteronomium 29:19. Wat schenkt u Jezus een bittere edik in, terwijl u Hem met de lippen eert, maar Hem ondertussen met uw daden zo schandelijk verloochent. En u, geldgierige en op winst beluste wereldse mensen, zo doet u nu ook, want u hebt bijna niets over voor de armen, u hebt er niets voor over om Jezus in Zijn arme en dorstende lidmaten te drinken te geven en te verkwikken.

Maar ondankbaar en godvergetend mens, wat zult u misschien al in dit leven door God rechtvaardig gestraft worden met verdriet, armoede en gebrek. Als u onbekeerd blijft, zult u zeker hiernamaals en voor eeuwig in de hel worden geplaagd met een ondraaglijke dorst naar ziel en lichaam. Dan zult u op zeer benauwende wijze alles missen wat u kan verkwikken, terwijl u een smachtend en zeer verschrikkelijk gevoelen zult ervaren van Gods toorn en verbolgenheid. 'Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Ziet, Mijn knechten zullen eten, doch gij zult hongeren; ziet, Mijn knechten zullen drinken, doch gij zult dorsten; ziet, Mijn knechten zullen blijde zijn, doch gij zult beschaamd zijn. Ziet, Mijn knechten zullen juichen van goeder harte, maar gij zult schreeuwen van weedom des harten, en van verbreking des geestes zult gij huilen,' Jesaja 65:13-14.

Wij vermanen echter ook u in de Naam van de Heere Jezus. Sta naar overtuiging door de Geest, bid daarom tot de Heiland vol genade, opdat u uw jammerlijke zielendorst, uw gebrek aan alle geestelijk goed, uw vreselijk gevaar en uw dodelijke onmacht werkelijk mag leren kennen en ze met indrukken in uw hart mag gevoelen. U moet u daarom ernstig in de wet van God spiegelen en u haar vloek aantrekken. Want die vloek is zéker als u onbekeerd en buiten

---

¹ De kanttekeningen van de Statenvertaling geven aanleiding om te veronderstellen dat hiermee bedoeld wordt: het gaat van kwaad tot erger. Noot hertaler.

de gemeenschap van Jezus sterft. Die vloek ziet u afgebeeld in de vervloekte dood van het kruis, die de Borg Jezus moest ondergaan. Denk toch veel en met gepaste aandacht aan de verdoemde rijke man in de hel, die daar in de pijn riep: ‘Vader Abraham, ontferm u over mij, en zend Lazarus, dat hij het uiterste van zijn vinger in het water dope, en mijn tong verkoele; want ik lijd smarten in deze vlam’, Lukas 16:24. Denk er ook aan dat al zijn weklachten en gebeden toen helaas te laat en tevergeefs waren (vers 25-26). Mocht u hierdoor bewogen en heilbegeerig uitgedreven worden. Wend u dan naar de enige Fontein van heil, naar de Heere Jezus, Die de dorstige wil geven van het water des levens om niet, Openbaring 21:6.

En verder, u die door het geloof in Christus kinderen van God bent – voor u hebben wij hier nog een nalezing van geestelijke overdenkingen over dit allerlaatste lijden en de dood van uw Zaligmaker Jezus Christus. In het bijzonder wil ik daarbij het borgtochtelijke karakter ervan benadrukken, waardoor de zonden verzoend worden. Dat is immers van zo groot belang. Het ligt allemaal tot troost en opwekking van allen die in waarheid de Heere Jezus liefhebben, opgesloten in het uiteinde van de Heiland en in de voltooiing van Zijn lijden. U die God vreest, moet hier eens bij stilstaan. Overweeg toch eens op rustige en beheerste wijze de punten die hieronder aan de orde komen, en smeeke daarbij om het licht van de Heilige Geest.

Wanneer u uw Borg en Heiland, de Beminde van uw ziel, aan het kruis zo erbarmelijk ‘Mij dorst!’ hoort klagen, bedenk dan hoe en waarom de Fontein van het levende water, de Springader van alle geestelijk heil, de Bron van alle verkwikking voor al wat leeft, hier toch zo opgedroogd was. Wat, leed Hij dorst? Hij Die de rotssteen kliefde en Zijn volk zowel uit Egypte als uit Babel leidde zonder dat zij dorst hadden! Hij Die Zelf de Rotssteen was, uit Wie al het geestelijk Israël gedrenkt werd! Zie Psalm 104:11, Psalm 105:41, Jesaja 48:21, 1 Korinthe 10:4. Hoe kon Hij nu over dorst klagen? Hij Die degenen die in Hem geloven, fonteinen en stromen van levend water beloofd heeft, fonteinen die springen zouden tot in het eeuwige leven! (Johannes 4:10-14 en 7:38).

O, gelovigen, het was omdat uw Zaligmaker en Borg daar aan het kruis de wijnpersbak van Gods toorn ging treden, in de arbeid van Zijn ziel, in Zijn zwoegen en zweten van bloed, in Zijn lijden van dorst en in Zijn sterven (Jesaja 53:11 en 63:13). Hij moest branden in de vlammen van de toorn des Heeren om úw zonden. Hij versmachtte en stikte bijna van dorst om uw onmatigheid, uw ondankbaarheid en uw vergeten van God, waaraan u zich immers in het genieten van eten en drinken zo dikwijls schuldig gemaakt hebt. Hij onderging dat om u te verlossen van de vloek van God over deze en andere zonden die door u bedreven werden. Hij onderging dat lijden, opdat u door Zijn dorsten en door het bloed van het verbond verlost zou worden uit de kuil waarin geen water is, Zacharia 9:11. Hij wilde lijden, opdat u bevrijd zou worden van de eeuwige dorst in de hel, ja opdat u te drinken mag krijgen uit de beek van Gods wellusten (Psalm 36:9), en uw beker zowel in lichamelijke als geestelijke zin mag overvloeien, Psalm 23:5. Wat bent u dan toch veel liefde, lof, eer en dankbaarheid verschuldigd aan uw Heiland, Die al dit heil voor u zo duur verwierf en met het innigste van Zijn ziel zo naar uw zaligheid dorstte! Wat moet u dan uzelf toch verfoeien wegens al het misbruik van Gods gaven, waardoor u deze smart voor uw Borg hebt veroorzaakt. Wat behoort u daarom steeds een grote matigheid en dankbaarheid te betrachten in het gebruik van eten en drinken en van de dingen uit deze wereld, 1 Korinthe 7: 29-31.

Uw Jezus werd in Zijn brandende dorst eerder kwelling dan verkwikking toegebracht, o kinderen van God. Zie hierin opnieuw de zwaarte van het lijden door de Heiland en de uitnemende grootheid van Zijn liefde voor u. Merk toch op welk heil daardoor voor u verworven is. Toen uw dierbare Zaligmaker zo’n bittere dorst leed, was er geen andere verkwikking dan de wrange azijn, die mond en keel samentrekt en het gehemelte verdroogt. Toch is Hij Degene

Die alles met Zijn liefelijkheid verblijdt, Die voor u een geestelijke maaltijd heeft toebereid van reine wijnen, die gezuiverd zijn, Jesaja 25:6. Hij is de Fontein van alle genade, van alle gaven, van alle troost, van alle vreugde, ja van het eeuwige leven (Johannes 1:16; Psalm 36:10).

Wat een smartelijk en smadelijk lijden voor Jezus, Hem aangedaan door Zijn vijanden, en met name door de Joden. Zij waren veel meer schuldig aan Jezus' kruisdood, aan de mishandelingen en beschimpingen die Hem werden aangedaan, dan de Romeinse krijgsknechten, hoewel die merendeels de uitvoerders waren. Wat waren zij een ontaard en verbasterd volk, voor wie toch de bittere wateren te Mara door de Verbondsengel, dus door Christus, zoet waren gemaakt, Exodus 15:25. Hij had hen in een land vloeiende van melk en honig gebracht, Deuteronomium 6:3. Hij had hen druivenbloed en reine wijn doen drinken, Deuteronomium 32:14. Nu zijn zij de oorzaak dat voor Hem een spons met edik gevuld wordt. Zo vergelden zij het Hem met bittere beziën, Deuteronomium 32:32, met gal en alsem.

Maar waarom dan toch? Omdat u, gelovigen, van nature het onrecht indrinkt als water! Zo hebt u dus voor uw Heiland die wrange drank bereid. Maar met welk doel droeg uw Borg dit zo gewillig, toen Hij die edik nam? Hij deed dat opdat Hij u overvloedig te drinken zou geven van geestelijke wijn en melk, Jesaja 55:1. Men omwikkelde de spons waaruit Jezus de edik dronk met hysop – en nu mag u er tot uw troost aan denken, hoe de Heere Jezus u ontzondigd heeft met de hysop van Zijn bitter lijden en Zijn dood, Psalm 51:9. Zij brachten deze vieze en ongeschikte drank aan de mond van uw Heiland meer om Hem te kwellen dan te verkwikken – daarentegen is voor u genade uitgestort op Zijn lippen, Psalm 45:3. Zijn vrucht is uw gehele zoet. Ook voert Hij u wel eens in het wijnhuis en Zijn liefde is de banier over u, Hooglied 2:3-4. Ten slotte houden zij uw Jezus deze bittere drank voor, terwijl ze er een helse spot aan toevoegen als ze honend zeggen, zoals Mattheüs schrijft: 'Houd op, laat ons zien of Elia komt om Hem te verlossen', Mattheüs 27:49. Maar gelovigen, in alles wat uw Heiland ten aanzien van u doet, zelfs als Hij u in velerlei verzoeking laat komen, dan voegt Hij er toch Zijn belofte aan toe, Zijn ware troost. Want hoe bitter en langdurig uw kruis moge zijn, Hij zal zeker komen om u te verlossen.

Nog iets. Als u uw Borg en Middelaar aan het kruis en nabij de dood met een heilig juichen en roemen 'Het is volbracht!' hoort roepen – o gelovige zielen en zelfs zwakken in het geloof, wat kunt u toch beter horen en wat is er nu troostrijker dan juist dit woord van uw stervende Zaligmaker! U kunt immers helemaal niets volbrengen, omdat u uw schuld en ellende dagelijks groter maakt. Uw Borg heeft het alles voor u betaald, Hij heeft het alles voor u volbracht en voleindigd. De wet is voldaan, uw schuld is geboet, uw zonden zijn verzoend, het handschrift is vernietigd, uw straf is gedragen, de verdoemenis is verdoemd, de strikken van de dood zijn verbroken, de hel is verstoord, de kop van de satan is vermorzeld. Dan is er geen verdoemenis meer voor u die in Christus Jezus bent, Romeinen 8:1. Ja, God de Vader is met u bevredigd, de eeuwige gerechtigheid is voor u verworven, uw ziel en lichaam zijn duur gekocht, het leven is aan het licht gebracht, de hemel is geopend en een eeuwige zaligheid is teweeg gebracht. Wat is er dan nog meer aan goeds, dat u zou kunnen wensen? Kinderen van God, in Christus en Die gekruist is al de volheid (Kolossensen 1:19), en in Hem bent u volmaakt, Kolossensen 2:10. Schep dan steeds een heilig vreugdewater uit deze Heilfontein, uit deze geslagen Rotssteen. In Hem is verzadiging voor uw zielendorst en een vervulling van alles wat u ontbreekt. De satan, de wet en uw geweten beschuldigen en verdoemen u, maar zie dan dat u in dit woord van Jezus 'Het is volbracht' een volle kwitantie hebt, dat al uw schuld betaald is. 'Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is', Romeinen 8:33.

Ten slotte, gelovigen, moet u in Jezus' dood een allergrootste verborgenheid zien. 'Hij gaf de geest' zegt de tekst. De Vorst des Levens onderwerpt Zich aan de dood. Hij sterft Die Zelf het eeuwige leven is, 1 Johannes 5:20. Hij Die leeft in alle eeuwigheid, hangt naar Zijn mensheid hier dood aan het kruis en Hij die anderen het leven geeft, leeft niet meer. Zo stelt de goede Herder Zijn leven voor Zijn schapen, Johannes 10:11. Zo zijn Gods eeuwige genadetestament en verbond vastgemaakt in de dood van de Middelaar, Hebreëen 9:15. Zo is de weg tot het hemelse heiligdom en tot de genadetroon door Jezus' dood geopend en door Zijn bloed ingewijd (Hebreëen 4:16; 10:19-21). Zo is hij teniet gedaan die het geweld van de dood had, dat is de duivel. Zo heeft Christus u verlost, u die met vrees voor de dood gedurende heel uw leven aan de dienstbaarheid onderworpen was, Hebreëen 2:14-15. Gelovigen, daarom zal uit kracht van deze grote en volkomen losprijs in het uur van uw dood uw ziel gebonden zijn in het bundeltje der levenden, bij de Heere uw God, evenals de stervende Jezus Zijn ziel bevolen heeft in de handen van Zijn Vader, 1 Samuël 25:29. Laat dit u versterken tegen de vrees voor de dood! In Christus' dood mag u juichen wat in 1 Korinthe 15:55-57 staat: 'Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? De prikkel nu des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet. Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onze Heere Jezus Christus.'

AMEN